

Семенюк А. М., студент магістратури (Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, м. Рівне)

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВ

На сьогоднішній день однією із важливих причин кризової ситуації на більшості українських підприємствах є неправильне або недостатньо ефективне управління фінансовими ресурсами, так як фінансові ресурси є найважливішим чинником економічного зростання та розвитку підприємств.

Управління фінансовими ресурсами підприємства є одним з найголовніших чинників підвищення ефективності будь-якої виробничо-господарської діяльності. Від цього залежить функціонування та розвиток підприємства, а також його конкурентоспроможність на ринку.

Важливою складовою фінансової бази регіону є фінансові ресурси підприємницьких структур, які повинні бути направлені на ефективний розвиток та утримання його виробничої та соціальної інфраструктури.

Фінансові ресурси – це грошові кошти, які є у розпорядженні підприємства, організації установи. Виходячи із цього визначення можна констатувати, що до фінансових ресурсів належать усі грошові фонди, а також та частина грошових коштів яка використовується у не фондовій формі [1, с.133].

Можна сказати, що фінансові ресурси – це система грошових фондів, які забезпечують процес виробництва та відтворення у рамках даного підприємства та сукупність форм і методів їх витрачання. Вони, як звичайно, виступають у формах основних і оборотних фондів (капіталу) та прибутку.

За напрямками надходження фінансові ресурси поділяють на зовнішні та внутрішні [3, с.85].

Зовнішні фінансові ресурси — це додаткові власні та позикові кошти, одержані через фінансовий ринок (розміщення власних акцій та облігацій), від кредитно-банківської системи (отримання кредитів) та інших кредиторів (отримання авансів замовників, товарних кредитів від постачальників). За рахунок зовнішніх надходжень може збільшуватись як власний капітал підприємства (продаж власних акцій, додаткові внески до статутного фонду у вигляді фінансової допомоги, добровільних пожертвувань, страхові відшкодування за застрахованими ризиками, що відбулися, бюджетні дотації), так і позиковий (продаж облігацій власної емісії, банківські кредити, кошти інших кредиторів).

Внутрішні фінансові ресурси – це нерозподілений прибуток, амортизаційні відрахування та кредиторська заборгованість, що постійно перебуває на балансі підприємства (стійкі пасиви).

При створенні фінансових ресурсів найчастіше використовують такі типи стратегій [1, с.133]:

- використання власних коштів для розширення своєї ринкової бази;
- об'єднання фінансових ресурсів фірм для реалізації певних проєктів на ринках;
- залучення всіх можливих джерел фінансування для формування та реалізації інноваційних програм підприємств;
- залучення донорських коштів великих фірм;
- перехресне фінансування.

Успішну діяльність підприємства часто пов'язують з ефективним управлінням фінансовими ресурсами, яке спрямовується на досягнення таких цілей:

- створення конкурентоспроможної бази підприємства;
- лідерство серед конкурентних фірм;
- уникнення банкрутства;
- зростання обсягів виробництва та реалізації;
- збільшення прибутку;
- збільшення ринкової вартості фірми [2, с.145].

Вибір підприємством тієї чи іншої цілі залежить від галузі, в якій працює та від становища підприємства на ринку.

Фінансові ресурси значною мірою характеризують фінансовий потенціал, а саме можливості підприємства у здійсненні витрат з метою отримання доходу. Фінансові ресурси в комплексі з трудовими та матеріальними становлять важливу складову ресурсної забезпеченості підприємств.

Не всі фінансові ресурси підприємства відображають у бухгалтерському балансі – в ньому показується лише нерозподілена частина прибутку, тоді ж як реальним ресурсом є загальна величина чистого прибутку. Тому суму дивідендів потрібно відображати як вкладення фінансових ресурсів.

Система управління фінансовими ресурсами являє собою сукупність форм і методів на основі яких здійснюється управління грошовим оборотом та фінансовими ресурсами. Дана система буде вважатися ефективною лише в тому випадку, якщо вона дає змогу не лише раціонально використовувати наявні ресурси, а й забезпечити системний пошук можливостей подальшого розвитку підприємства.

При управлінні фінансовими ресурсами підприємства необхідним є застосування системного підходу, що підпорядкований загальній меті розвитку підприємства та визначає доцільність управлінського рішення залежно від ситуації, яка виникає під впливом внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства.

Система управління фінансовими ресурсами складається з таких основних етапів:

- визначення проблеми;
- звернення до досвіду менеджерів з приводу управління фінансовими ресурсами;
- визначення альтернативних рішень;
- прийняття управлінського рішення;
- його реалізація;
- оцінка результатів реалізації рішень [2, с.145].

Управління фінансовими ресурсами є циклічним процесом і тому потребує постійного вдосконалення для покращення результатів.

Від ефективної організації та правильного управління фінансовими ресурсами підприємства залежить не тільки його фінансово – економічний стан, а й стан на ринку в сучасних конкурентних умовах.

Головним напрямом удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства є оптимізація використання ресурсів підприємства. Оптимальним варіантом формування та використання фінансових ресурсів базується на застосуванні системно-аналітичного підходу до управління фінансами. В основі даного підходу лежить доцільність управлінського рішення, яке визначається ситуацією, що формується під впливом факторів як внутрішнього, так і зовнішнього середовища.

Удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємств варто розглядати як фактор підвищення виробничо-господарської діяльності суб'єкта господарювання.

1. Бердар М. М. Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства / М. М. Бердар // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – №5. – С. 133-138.
2. Хотомлянський О. Л. Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами підприємств / О. Л. Хотомлянський // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №2. – С. 145.
3. Фінанси (теоретичні основи): Підручник / М. В. Грідчіна, В. Б. Захожай, Л.Л. Осіпчук та ін.; Під кер-вом і за наук. ред. М. В. Грідчіної, В.Б. Захожай. — 2-ге вид., випр. і допов. — К.: МАУП, 2004. — С. 312.